

Alaitz Olaizola

Umeentzat eta gazteentzat antzerkia idazten duen emakumea

IÑAKI ZUBELDIA

Biografia

Nire gurasoek diote azkar ikasi nuela hitz egiten. Beharbada hortik dator betirako geratu zaidan “berritsu” ospea... Agian horregatik izan naiz beti horren “saltsera”... Orain ez hainbeste, baina inguruan sortzen ziren proiektuetan nahasteko gogorik ez zitzaidan falta garai batean.

“Eztenai” ezizena jarri zidaten familiakoek txikitan. Itxura denez, guztiari esaten omen nion “eztet nahi”. Batek daki zergatik! Geroztik ordea, “badet nahi” esaten ere ikasi dut, noski.

Futboleko jokatzeari, kaniketari, kromotari... Txabolak egitea auzoko lagunekin, xibotari... nituen gogoko garai hartan. Baita Olentzerok oparitzen zizkigun play movil-ekin ere istorioak asmatzen jardutea ere.

Musika ikasketak ere egin nituen: Solfeoa, korua, eskusoinua... Musika zalea nintzen lehen eta orain. Ezingo nintzateke musikaririk gabe bizi... Idatzi ditudan antzerki lan guztietan oso garrantzitsua izan da musika, inspirazio iturri batez ere. Agian horregatik, herriko Kaka Flash irrati librean, lau urtez jarraian, neure irratsaio propioa egiten aritu nintzen igandero. Igande eguerditan ez nuen beste ilusiorik: disko pila besapean hartu eta irratira.

Handitan zer izan nahi nuen galdetzen bazidaten idazlea izan nuela erantzuten nien nik. Idazlearen mundua magikoa iruditzen

zitzaidan. Beti istorioak asmatzen jardute horrek ikaragarri erakartzen ninduen.

Gerora, etorkizunean kazetari izateko grina sartu zitzaidan berri. Idaztea, musika, antzerkia... Kazetaritzak hortik bazuela zerbait iruditzen zitzaidan...

Izugarri gustatzen zitzaidan irakurtzea, eta gerora, baita idaztea ere. Zaletasun horrek eraman ninduen seguruenik antzerkira. Ondo gogoan dut gaztelerazko liburu bat hartu eta euskaraz antzezteko egin genuen moldaketa hura, orduantxe hasi bainintzen antzerkira hurbiltzen. Jendaurrean lan hura eskaintzea sekulako esperientzia izan zen niretzako... Barruan sentitu nuena ezin deskriba dezaket... Baina bazen zerbait, zerbait handia, eta zin egin nion neure buruari, berriro aukerarik banuen, oholtza gainera igoko nintzela.

Eta halaxe, hamahiru-hamalau urteko neska-mutil koadrila batek, antzerki taldea sortu genuen ikastolan: “Hamar gehi bat leotardo”. Izen berezia, badakit. Izan ere, hamar ginen taldean, eta bat irakaslea. Antzeztu genuen aurreneko lan hartan leotardo mordo bat erabiltzen genituenez, hortik izena...

Garai berean, Azpeitiko Antxieta antzerki taldearekin lanean hasteko sekulako suertea izan nuen. Han ezagutu nituen benetako “artistak”, beraiekin ikasi nuen antzerki talde amateur bateko partaide izateak zer esan nahi zuen. Langileak ziren egunez, bakoitza bere ofizioan, eta aktoreak gaez, Urrestillako lokal hartan entseguetarako elkartzen ginenean.

Ama izan nintzen gazterik, eta bolada batez “saltsa” guztiak bazterrean utzi eta gero, berriro heldu nion zaletasunari. Amets alaba pixka bat koskortu zenean, Azpeitiko ikastolako Lakrikun antzerki taldean sartu nintzen, eta sartzearekin batera nire lehenengo antzerki obra eraman nuen besapean: “Ez dira berdinak, antzekoak baizik”. Kasualitatez idatzi nuen lan hura egia esan. Artean taldeko partaide ez nintzela, taldekide bat ezagutzen nuen, Gurutze, eta hark komentatu zidan antzerki lan baten bila zebiltzala. Ibili ginen han eta hemen bila, baina ezer ez zitzaizela egokitzen ikustean, idazten saia nintekeela aipatu nion... Aipatzea nahikoa izan zen atzera bueltarik gabeko bideari ekiteko. Egingo nuela eta egingo nuela zioen berak... Nik ezetz, ez nekiela zer aterako zen, eta ez aurreratzeko ezer... Eta berak baietz... eta hala, egin egin behar! Zorionekoa egun hura...

Geroztik etorri dira gainontzeko denak...

Aitor Arana idazle estimatua ezagutzeko suertea izan nuen garai hartan. Idatzita nituen pare bat antzerki lan erakutsi eta Euskaltzaindiak antolatzen zuen antzerki testuen lehiaketan parte hartzera animatu ninduen. Erokeria bat iruditu zitzaidan egia esan, baina galtzeko ezer ez nuela, eta halaxe, ausartu egin nintzen. Ez nago ados sariiek ezertarako ez dutela balio esaten dutenekin... Jasotako lehenengo sari hari esker jarraitu nuen idazten. Eskerrik asko, Aitor!

Saria garrantzitsua izan zen une horretan nire bizitzan, baina baita Lakrikun antzerki taldea ere. Talderako idazten nituen obrak, eta banekien idatzitako hura ez zela gordeta geratuko. Sari handiagorik ba ote antzerki idazle batentzat?

Azpeitiko emakumeei antzerki tailerra ematen hasi nintzen gero... pasa dira hamar urte... Herriko umeekin eta gazteekin gero, haurrentzako antzerkiak idazten hasi nintzen garaian. Erein argitaletxekoek Antzoki Txikia saila sortu nahi zutela eta idazteko... Haurrentzat? Baina nola demontre egiten da hori? Ekinda, ez dago besterik. Haurrekin lan egitea bezalakorik ez dago zer nahi edo gustuko duten jakiteko... Zorionekoa ni! Ereingo adiskideei, besarkadak!

Kontuak kontu, urtero idazten dut antzerki lanen bat talde bakoitzarentzako. Hauek ez dira inon argitaratzen, baina bai antzeztan. Azkenean, helburua betetzen dute lan horiek: taularatuak izatearena.

Ez zait gehiegi gustatzen “zuzendari” bezala definitzen nauteanean. Taldeko zuzendari, irakasle... Zirikatzailea bezala ikusten dut nire burua. Han eta hemen zirikatuta ez dakizue zer nolako altxorrek topatu ditudan urte hauetan guztietan!

Eskoletara joaten naizenean nire liburuei buruz hitz egitera umeekin, mota guztietako galderak egin izan dizkidate. Diru asko irabazten al nuen galdetu zidan batek behin. Hertzainak taldearen “rock and roll-ak eztu dirurik ematen...” hura etorri zitzaidan gogorra!

Zorionsua al naizen ere galdetu zidan duela gutxi batek... Ondo bizi al naizen... Eta baietz esan nion. Nire bizitza ez zela batere aspergarria, beti nituela egiteko gauza edo lan desberdinak... Horrek batzuetan nekutzen badu ere.

Orain arte bizitakoaren errepaso labur hau egiten ari naizen honetan, nire buruarekiko nituen iritzia batzuk hankaz gora jarri zai-

zkit jada. Koldar samarra nintzenaren ustea nuen, baina bata eta bestea oroitu, puenting-a egiteko prest hurrengoan!

“Saltsera” nintzela esanez hasi dut idatzia... Nintzela? Antzerkiarena gutxi ez, eta Azpeitiko Uztarría komunikazio taldeko lehen-dakaria naiz, EHAZEko (Euskal Herriko antzerki zaleen elkarte) idazkaria, Azpeitiko emakumeen mahaiko partaidea, nire hogeí urteko alabaren ama... Bizikletan ibiltzen naiz herrian zehar hara eta hona, baita Lakrikun antzerki taldekoekin herriz herri antzetzten ere... Ostiraletan lagunekin poteak hartzea gustatzen zait, Bilbora joan-etorriak egitea, Aratz iloba besarkatzea, amarekin olibak jatea, zientzia fikzioko filmak ikustea, play stationean jolastea, lo egitea, lo asko egitea... Eta baditut nire maniak ere.... Baina horiek beste baterako, funtzioa hastera doa eta!

Bibliografia

- Ez dira berdinak, antzekoak baizik*, 1998, argitaratu gabe, helduentzako antzerkia (Lakrikun taldearentzat).
- Zereko zera zertzen delako zereko zerarekin*, BBK Fundazioa, 2002, helduentzako antzerkia (1999an idatzia Lakrikun taldearentzat).
- Garalderen requiem-a*, 2001, argitaratu gabe, helduentzako antzerkia (Lakrikun taldearentzat).
- Agoragofobiatuta*, 2003, argitaratu gabe, helduentzako antzerkia (Lakrikun taldearentzat).
- Sateliteatzen*, 2004, argitaratu gabe, helduentzako antzerkia (Azpeitiko Emakume antzerki tailerrekoentzat).
- Greban gaude* (beste egileekin), 2004, argitaratu gabe, helduentzako antzerkia (Lakrikun taldearentzat).
- Kontuz, garbitu berria*, 2005, argitaratu gabe, helduentzako antzerkia (Azpeitiko Emakume antzerki tailerrekoentzat).
- Maritxu nora zoaz eder galant hori, Azpeitira Bartolo nahi badezu etorri*, 2005, argitaratu gabe, helduentzako antzerkia (Lakrikun taldearentzat).
- Zintzilik*, 2005, argitaratu gabe, helduentzako antzerkia (Lakrikun taldearentzat).
- Clitemnestraren itzulera*, Kutxa Fundazioa, 2005, helduentzako antzerkia.
- Non biziko gara*, Erein, 2005, 7 - 10 urte bitatekoentzat antzerkia.
- Txiukue*, Erein, 2005, 10 - 12 urte bitatekoentzat antzerkia.

- Autobusaren zain*, Erein, 2005, 10 - 12 urte bitatekoentzat antzerkia.
- Tuning clash*, argitaratu gabe, helduentzako antzerkia.
- Golden proiektua*, argitaratu gabe, helduentzako antzerkia.
- Bai, nor da?*, 2006, argitaratu gabe, helduentzako antzerkia (Azpeitiko Emakume antzerki tailerrekoentzat).
- Denboraren makina*, Erein, 2006, 10 - 12 urte bitatekoentzat antzerkia.
- Ziega mentala*, argitaratu gabe, helduentzako antzerkia.
- Joanes (itxaropenaren semea)*, BBK Fundazioa, 2007, helduentzako antzerkia.
- Iraultza azokan*, 2007, argitaratu gabe, helduentzako antzerkia (Azpeitiko Emakume antzerki tailerrekoentzat).
- Habemus Zirkus*, 2008, argitaratu gabe, helduentzako antzerkia (Azpeitiko Emakume antzerki tailerrekoentzat).
- Galtzagorriei to, Ñaxito!* (beste egileekin), 2008, argitaratu gabe, helduentzako antzerkia (Trikuharri taldearentzat).
- Autobusaren zain II*, 2009, argitaratu gabe, helduentzako antzerkia (Azpeitiko Emakume antzerki tailerrekoentzat).
- Torrepeko zaldunak*, Erein, 2009, 8 - 10 urte bitatekoentzat antzerkia.
- Prest gaude* (beste egileekin), 2009, argitaratu gabe, helduentzako antzerkia (Lakrikun taldearentzat).
- Loturak*, 2010, argitaratu gabe, helduentzako antzerkia (Azpeitiko Emakume antzerki tailerrekoentzat).
- Mikel eta Mikaela*, Erein, 2010, txikientzako narrazioa.
- Azpeitiko kontuk eta komerik* (beste egileekin), Azpeitiko udala, 2010, ipuin bilduma.
- Lost and found*, 2011, argitaratu gabe, helduentzako antzerkia (Azpeitiko Emakume antzerki tailerrekoentzat).
- Sekretuen lapurrak*, Erein, 2011, 10 urtetik gorakoentzat antzerkia.
- Royal Blue*, 2011, argitaratu gabe, gazteentzako antzerkia.
- Aitorren seme-alabak*, 2011, argitaratu gabe, 9 - 10 urte bitatekoentzat antzerkia.
- Bai nahi dut*, 2012, argitaratu gabe, gazteentzako antzerkia (Azpeitiko Emakume antzerki tailerrekoentzat).
- Mariano Piano*, 2012, argitaratu gabe, 13 - 17 urte bitatekoentzat antzerkia.
- Dena berriz bueltatzen da*, 2013, argitaratu gabe, helduentzako antzerkia (Azpeitiko Emakume antzerki tailerrekoentzat).

Eremu askea, 2013, argitaratu gabe, 12 - 17 urte bitatekoentzat antzerkia.
Orekaren desoreka, 2014, argitaratu gabe, helduentzako antzerkia (Azpeitiko Emakume antzerki tailerrekoentzat).

Sariak

Toribio Altzaga Saria, 2002, *Zereko zera zertzen delako zereko zerarekin*. BBK Fundazioa.
Donostia Hiria Saria, 2005, *Clitemnestraren itzulera*. Kutxa Fundazioa.
Esnatu Ipuin Lehiaketan Akzesita, 2005, *Tuning clash* ipuinarekin.
Kimetz Ipuin Lehiaketan Saria, 2006, *Golden proiektua* ipuinarekin. Ordizia.
Esnatu Ipuin Lehiaketan Saria, 2007, *Ziega mentala* ipuinarekin.
Toribio Altzaga Saria, 2007, *Joanes (itxaropenaren semea)*. BBK Fundazioa.

Sarrera

Askotan konturatu izan naiz gure herri txiki honetan oraindik aurkitu gabeko altxor baliotsuak dauzkagula. Eta horixe gertatu zait Alaitz Olaizola antzerkigilearengana joandakoan. Ez nuen ezagutzen aurrez aurre. Antzerki idazle bezala ezaguna nuen, baina inongo sailkapenetan edo zerrendetan ez nuen bere goraipamenik irakurtzen. Sari batzuk irabaziak zituela ere banekien. Baina olerkia haur literaturako ahizpa pobrea dela esaten duenak, zer esan behar ote du haurrentzako idazten den antzerkiaz? Hori dela eta, pentsatu nuen artikulu hau haur antzerkia idazten duen emakume honi eskaintzea.

Behar bezala baloratu gabeko diamante bat daukagun sentsazioa jaso dut. Zenbat lan, zenbat antzerki ume eta gaztetxoentzat sortu eta gero taularatuta. Azken honek, taularatzeak daukan lan zail, nekoso eta pazientzia handikoarekin. Antzerkia idazteak bere lana du, gero obra horrek antzezteko aproposa izan behar du, pertsonaia egokiak bilatu behar dituzu, atrezzoak, jantziak, musika, eszenifikazioa, pertsonaiei dena buruz ikasarazi, eszenatoki batean antzeztu, lotsak, inhibizioak, aurreiritziak, etabar, etabar kenduta gazteei.

Euskal haur eta gazteentzako antzerkiaren historia egiten ez naiz hasiko, lan honen helburua ez baita hori, eta ikerketa lan sakonagoa egin beharko bainuke. Hemen Alaitz Olaizolaren haur eta gazte

antzerkia aztertuko dugu. Baina begirada xume eta global bat botako diogu azken berrogei urte hauetako haur antzerkiari, sakon aztertzeko inolako asmorik gabe. Horregatik egileren batzuk eskapo egingo didate nire aipamen hauetan eta aurrez barkamena eskatu nahi diet, asmo txarrik gabe egindako lapsusa izango baita.

Hasiera haietan, Lourdes Iriondo ageri zaigu ikasleentzako pare bat antzerki lanekin: *Martin arotza eta Jaun Deabrua*, 1973, Gero, eta *Buruntza azpian*, 1975, Gero. Ondoren, Xabier Gereño aipatu beharra dago hemeretzi antzerki liburu argitaratu baitzituen ikasleentzat. Horien artean: *Zeledonio sastrea, hori bai desastrea*, 1986, egilea editore; *7 teatro lan*, 1979, egilea editore eta *8 teatro lan*, 1982, egilea editore, eta beste 16 obra. Ezin aipatu gabe utzi Enkarni Genua *Txotxongilo* taldearekin aspalditik obrak idatzi eta oraindik ere eskoletan eta herrietan eskaintzen ari dena. Aurreko EGAN batean aztertu genuen Enkarniren lana eta hemen ez gara hasiko berriro hura errepikatzen. Inguru hauetan dira baita ere Bernardo Atxagaren *Jimmy Pottolo eta zapataria*, 1982?, eta *Logalea zeukan ekilibristaren kasua*, 1982?, Maskarada antzerki taldeak taularatuak, ez banago oker. Kukulbiltxo taldeak ere antzeztu ditu Josu Kamararen obra hauek: *Ekidazu*, *Kukubel* eta *Txirrikiz*. Iñaki Aldaik ere antzerki mordoa idatzi ditu Eskola Antzerkia sailean: *Erregeen frog*a, *Hollywoodeko izarra*, *ikasle berria*, *Irakasle gaiztoa...* Guztira 16 obra. Jokin de Pedrok badu obra bat *Haddock* izenekoa, Tintinen komikietako pertsonaietan oinarritua. Juan Luis Zaballena ez dakit garbi gazteentzako den: *Herri bat gaztetxe bat* antzezlan. Yolanda Arrietak ere idatzi zuen *Badago ala ez dago...?*, 2000, Aizkorri. Eta Aitzpea Goenagak *Antzezten... tekete-ten!*, 2006, Erein. Eusko Jaur-laritzak hainbat egileren lanak argitaratu ditu *Eskola Antzerkia* izeneko zortzi liburutan. Xabier Lopez Askasibar gazteak ere baditu bi obra gazteentzat: *Greentown*, 2003, Iruñeko Udala eta *Dena da gezurra*, 2011, argitaratu gabea. Eta Jasone Turumbay-k ere bai obra bat, *Oz-eko aztia*, 2007, Ereinen argitaratua.

Egia da antzerki talde ugari direla umeentzat saioak prestatzen eta eskaintzen dituztenak. Eta pailazo ezagun askoak ere bai umeentzako lan izugarri egin dutenak: Txirri, Mirri eta Txiribiton; Pirritx, Porrotx eta Marimotots; Poxpolo eta Mokolo; Kiki, Koko eta Moko; Korri, Xalto eta Brinko; Kriki eta Kroki; Niko eta Periko...

Obraren analisi xumea

Egia esan behar baldin badut, Alaitzen obraren lagin txiki bat baino ez dut eskuratu eta aztertu: hamaika obra nahiko esanguratsu. Hauek irakurri eta aztertu ditut, eta lan hauetatik atera ditut nire ondorioak, obra bakoitzaren erreseina eta balorazio labur bat eginez

- *Non biziko gara?* Erein, 2005, 7 -10 urte

Zer gertatuko litzateke gure Lur planeta kutsatuko balitz? Ezingo ginateteke bertan bizi. Bada hipotesi hau abiapuntu hartuta ehundu du istorio polit hau Alaitzek. Beti bezala, umeak dira antzezle, eta oso nekatuta, gaixorik eta etsita daude, ezin direlako Lur planetan osasuntsu bizi. Denak erdi gaixorik eta indarrik gabe daude. Horregatik, erabakitzen dute beste planetak arakatzea banan-banan, bizi-modu duin bat eramateko moduko baldintza egokiak dituen planetarik ba ote dagoen ikusteko. Bi taldetan banatuta joango dira: bi Merkurio, Artizarra, Marte eta Jupiter-era; eta beste bi Saturno, Urano, Neptuno eta Plutonera. Eta konturatzen dira inon ez dagoela modu duin batean bizitzeko moduko baldintzarik: batzuk beroegiak dira, beste batzuk hotzegiak, besteetan haizea... Berrito Lur planetara itzultzen dira beste planeta guztiak lagun dituztela. Lur planeta, beren senidea, bisitatu nahi dute. Lurra asko pozten da planeta anaiak bisitan etorri zaizkiolako bere gaixoaldian. Planeta hauek adierazten diete umeei Lurra zikina dagoela, kutsatuta eta horrek eragin diola gaixotasuna. Ondo zainduz gero eta garbi mantenduz gero, berrito ere sendatuko dela eta planeta horixe bakarrik dutela beren bizitokitza eta zaindu egin beharko dutela.

Eta halaxe erabakitzen dute. Handik aurrera Ama Lurra zaindu egingo dute eta sendatutakoan ederki bizi ahal izango dira Ama Lurraren altzo gozoan.

Oso antzerki ekologista da, baina aldi berean errealista. Umeek interakzioan dagoen unibertso batean bizi gareneko kontzientzia hartuko dute, baina baita ere ikasiko dute Lurra ezin dugula edozein eratan erabili. Modu naturalak eta garbiak zaindu behar ditugula, kutsadurak denok gaixotzen gaituelako, Ama Lurra beragandik hasita.

Konzientzia ekologiko hau sortzeko eta txertatzeko istorio polita eta xumea da, eta oso eraginkorra, umeak konturatuko baitira

gaur-gaurkoz ez daukagula beste lurralderik bizi ahal izateko; eta horregatik, gure Ama Lurra zaindu egin behar dugula berarekin batera guk denok ez badugu hil nahi.

- *Txiukue* Erein, 2005, 7 -10 urte

Txinan gertatzen dira obra honetako gertakizunak. Hango alkate ahaltzu baten alabaren maitasun istorioa da ardatza. Aitak 20 urteko alaba ezkondu nahi du eta horretarako Xiao Ping zerbitzari fidelari eta Lao Txan herriko zahar jakintsuari eskatzen die aholkua. Xiao Pingek bi zaldun ospetsu proposatzen dizkio alkateari ezkongai gisa eta alkateak berak beste bi proposatzen ditu. Lao Txan zahar jakintsuak erregutzen dio bere alabarekin hitz egin dezala, jakiteko norekin ezkondu nahi duen. Esan behar da alaba Peifen neskamearekin maiteminduta dagoela eta ez duela beste inor nahi.

Aukeratzeko eguna heldutakoan, etortzen dira proposatutako lau ezkongaiak (gizonezkoak denak) eta banan-banan beren proposamena egiten dute eta ekarri duten esku-erakutsia uzten. Banan-banan atzera botatzen dituzte eta une horretan agertuko da Peifen Txiukue emaztegaitzat nahi duela esanez. Xiao Ping eta ezkongai izateko asmoarekin etorritako lau gizonek hori ezinezkoa dela oihu egingo dute. Lao Txanek proposatzen du neskari hitz egiteko aukera emateko. Alkateak isiltzeko agindu eta Txiukue bere alabari ematen dio hitza, hark ere entzuna izateko eskubidea duela eta. Eta hark argi eta garbi esaten du Peifenekin maiteminduta dagoela eta harekin ezkondu nahi duela. Txiukueri esku-erakutsi gisa zer ekarri duen galdetzen diote eta egurra, arroza, olioia, gatza, soja, ozpina eta tea ekarri dituela adierazten du. “Ètxe txinatar guztietan beharrezkoa den guztia ekarri duzu!”, esaten diote. Eta azkenean aitak eta amak onartu egiten dute alabaren borondatea. Ospakizuna.

Gai delikatua landu du oraingoan Alaitzek, maitasun lesbikoa, non eta Txina imperialeko alkate jauntxo baten etxean. Gaia nahiko esku leunez tratatua dago, istorioak poliki-poliki, estridentziarik gabe, aurrera egiten duelarik, bukaeran klimax indartsu bat harrapatuz.

Uste dut umeek inongo traumarik eta zalapartarik gabe jasoko dutela istorio honetako mezua. Helduen aldetik, agian, aurreiritzi gehiago egon daitekeela iruditzen zait.

- *Torrepeko zaldunak*, Erein, 2009, 8 - 10 urte

Bi herri Torreondo eta Torregertu, Torrepe mendiaren magalean. Bi herrietako biztanleak elkarren etsai ziren eta ez ziren ondo konpontzen. Herri bakoitzak uste du mendia berea dela. Negurako egurra biltzea dela-eta, etsaigo gogorra sortuko da bi herritako biztanleen artean.

Herri bakoitzera zaldun bat helduko da: Galiziako zaldun gorria Torreondora eta Katalunyako zaldun berdea Torregertura, beren zaldi, ezpata eta guzti.

Herri bakoitzak bere zaldunaz baliatu nahi du beste herria beraien mende hartzeko. Zaldunek bakea nahiago dute eta proposatzen diete bi herrixkekin bat egitea, Torrepe izenarekin. Eta azkenean, halaxe egingo dute eta bakea itzuliko da bi herrietako jendearen artera, orain herri bakar bat baitira denak.

Bi zaldunak oso urruti joan omen ziren handik.

Elkarrekin mokoka aritzea baino elkarrekin ulertzea eta elkarren arteko elkar-lana eta kolaborazioa hobe direla agerian utzi nahi du kontakizunak. Mezu positiboa bilatzen du eta aldi berean pertsonen arteko txikikeriak, inbidiak, ezin ikusiak eta ezin ulertuak agerian uzten ditu.

- *Autobusaren zain*, Erein, 2010, 10 - 12 urte

Udako arratsalde ekaiztsu batean, autobus geltokian, jende multzoa elkartzen joango da, zein baino zein xelebregoa: dena ahazten zaion amona, musika entzuten ari den gaztea, egunkari saltzailea, itsua, ihesi dabilen lapurra, bi emakume haserre, bat poltsaz betea eta bestea esku hutsik, agure bat dotore jantzita, traje, korbata eta guzti... Umorezko gertaerak gertatuko dira, batzuk ia sinestezinak eta egoera harrigarriei bide emango dietenak: amonak biloba galdu egingo du hondartzan (badaki zerbait galdu duela, baina ez da gogoratzen); lapurrak denei zerbait lapurtuko die eta poltsikoak, kolkoak eta maleta bete-bete eginda, gainezka dauzka, baina inor ez da konturatzen nonbait (mutil gaztea bakarrik, baina kaskoak jarrita bere munduan dagoenez musika entzuten... ez du ezer esaten); itsuak badirudi dena ikusten duela edo gauza guztiez jabetzen dela behintzat...; bi emakumeak haserre daude bat punta batean eta bestea bestean, marmarka; azkenean, batak besteari erositako genero

guztia saltzen dio ehun euroren truke; galduta zegoen neskatila ere azalduko da, baina ordurako amona zerbaiten bila joanda norabait eta ez da ageri; agurea etorri eta eserlekuan eseriko da emakume gazte horietako baten ondoan...

Euren arteko elkarrizketak umoretsuak eta batzuetan inkoheren-teak dira, barregarriak, esperpento hutsa; egoerak ere ia ezinezkoak dira, oso xebebreak. Pertsonaia bakoitza nahiko ondo karkterizatuta dago.

Esan behar da antzerki honetan ez dela tesi moralik edo sozialik planteatzen eta dibertitzea eta umorezko une bat pasatzea duela hel-buru.

- *Denboraren makina*, Erein, 2010, 10 - 12 urte

Istorio bikaina da, berezia, agian umeen mundutik hain gertu ez dagoena, ematen ez zaielako horrelako istoriorik, baina umeek erraz hartuko dutena azalpen gutxi batzuekin. Aitona erretxin, petral bat da protagonista. Beti umore txarrez eta petralduta dago zahartu egin delako eta orain gaztetako sasoi ez daukalako. Bere lau bilobak saiatzen dira aitona tristeziatik eta genio txar horretatik ateratzen, baina umeak ere purrustadaka bidaltzen ditu bere ingurutik. Hauek zerbait pentsatu behar dela aitonari alaitasun pixka bat itzultzeko eta buruari bueltak ematen hasten dira. Azkenean batek kartoiz eta oiha-lez egindako denboraren makina bat asmatzen du eta iratzargailu batean markatuz gero, nahi duzun garaiko pertsonaiak ekartzen diz-kizu gaurko mundura eta tramankulu horretatik bertatik itzultzen dira beren garaira. Lortuko ote dute aitona erretxindua alaitzea pertsonaia horiekin? Egoera histrionikoak gertatuko dira, hasieran aitona ezagutzen ez dituen pertsonaiak agertzerakoan. Egoera kari-katurizatuak ageri dira batzuetan, ironikoak, satirikoak, burlatiak, umore sarkastikoz beterikoak... Pertsonaia hauek agertuko dira hurrenez hurren denboraren makina horretatik barrena: Kleopatra (aitonak Kleoprata deituko dio), Galileo, Xabierko San Frantzisko, Pocahontas, Mozart, Mary Shelley (Frankenstein pertsonaiaren idazlea) eta, azkenik, Charlie Chaplin. Aitona hasieran ez da oso gustura sentitzen baina bestalde, elkarrizketa kafkiarrak izaten ditu horietako pertsonaia batzuekin, eta konturatzen da jokoa ez dela hain aspergari eta gogaikarria. Gero, berak ezagutzen duen pertsonaia azalduko da, Mary Shelley Frankensteinen liburua idatzi zuena. Aitona liburua

hori bere kuttuna izan du eta hainbat aldiz irakurrita dauka. Bilobek ezin dute sinetsi eta harrituta daude aitonak agertzen duen interesarekin. Eta onena azkenean dator aitona Charles Chaplinekin batera dantzan hasten denean, bastoia hark bezala mugituz. Aitona gaztetu egin da eta alaitu. Broma bat ere egiten die bere bilobei. Tramankulan barrena sartzen da eta umeak kezkatuta daudenean aitona ez dutelako ikusten, kartoizko tubo zilindrikotik ateratzen da esanez: “Hona hemen hogeigarren mendeko gizon handi bat! Aitona Pello!” Eta hortik aurrera aitonaren aldartea aldatu egiten da, alaiago eta gozoago bihurtuz. Bilobak pozik daude aitona zoriontsu ikusita.

Bizitzaren metafora bezala da. Gure izaera eta gure egoera ez baditugu onartzen, triste eta umore txarreko biziko gara, erretxinduta, petralduta, bizitzari pozik eta alde positiborik ikusi ezinik. Aldiz, ume bihurtzen bagara, hau da, bizitzan zorionaren eta ondo pasatzearen bila bagabiltza, zorion hori aurkituko dugu, azken batean zoriontsu izatea norberaren barneko jarreraren eta erabakiaren baitan baitago. Zoriontsu izatea eta bizitzea erabakitzen badugu, zoriontsu izango gara. Triste eta kopetilun bizitzea erabakitzen badugu, erretxin eta petral gogaikarri eta aspergarri batzuk izango gara.

Uste dut ikasgai bikaina ematen duela antzerkiak istorio polit baten barruan ezkutatuta.

- *Mikel eta Mikaela*, Erein, 2010.

Obra hau narrazio labur bat da. Mikel mutil berezia da eta baserri batean bizi da. Larunbatetan Milka txakurrarekin erreka bazterrera jaisten da. Txakurra igelei segika ibiltzen da eta Mikelek erreka inguruan pago handi baten aldameneko harritzar baten azpian zulo sekretu bat dauka non gordetzen baitu bere kutxa eta harekin jolasean ibiltzen da. Kutxa zahar-zaharra da (ehun urte) eta arropaz beteta dago: tartean amonaren bi soineko, bata berdea, bestea urdina, lore gorritz apaindutako soineko urdin zoragarria. Azken hau mutilak hartu zuen baserritik. Bestea amonak eman zion. Amonak jakin du eta beretzat gordetzeko esan dio, gustuko badu. Kutxan, bi soinekoz gain, izeba Mariaren zapata gorriak, arrebaren kristalez eta botoitxoz jositako kamiseta zuria, eta amaren urre koloreko poltsa dauka. Tximeleta irudiz apaindutako lastozko kapela ere bai.

Mikelek ama bezalakoa izan nahi du, ez du aita izan nahi. Erreka bazterrera joaten den batean, arrebaren kamiseta txuria jantzi

zuen. Primeran zetorkion. Gero amaren urre koloreko poltsa zintzilikatu zuen bizkarretetik. Distira bat ikusi eta norbaitek argazkia atera ziola iruditu zitzaion (flash bat), baina eguzkia zen urre kolorean diz-diz egiten. Tximeleten irudiz apaindutako kapela ere jantzi zuen eta, azkenik, Mariaren zapata gorri takoidunak jantzi zituen. Belarrezko bolatxoak sartu zapatetan (handiegiak zirelako) eta hala ere ezin ibili. Errekako ispiluan bere burua ikusi eta, ... asko gustatu!

Geroxeago, erreka bazterrean amona azaldu zen:

Aizu, neskato, nire biloba Mikel ikusi al duzu?

Bai ikusi dut. Hemen egon da lehen, baina gero joan egin da.

Esan bila nabilela oiloei jaten emateko...

Esango diot...

Azkenean, ... amona konturatzen joan da Mikelek nortasun arazo bat duela, hau da, nahiago duela Mikaela izan eta errespetoz eta goxotasun handiz hartzen du Mikelen iritzia. Eta amonaren bitartez, gurasoek ere onartzen dute Mikelen izaera berezia.

Hau ez da antzerkia, narrazioa baizik. Narrazio interesgarria batez ere gaiaren aldetik, fintasun eta sentimendu handiz erabilia baitago kontakizunaren barruan.

Mutila bere izaera deskubritzen doa poliki-poliki (nesken jantziekin bere burua dotoreago ikusten du; ez du aita bezalakoa izan nahi, ama bezalakoa izan nahi du, feminitatez betetako pertsona...) Amona konturatzen joan da aldatzen ari dela mutikoa eta onartu egiten du mutilaren izaera.

- *Sekretuen lapurrak*, Erein, 2011, 10 urtetik aurrera

Bada Euskal Herrian zuhaitz bat enborrharen erdi-erdian zuloa duena: "sekretuen zuloa".

Asmo txarreko hiru ikertzailek jendearen sekretuen jabe egiteko erabili nahi dute zuloa, eta zuhaitzaren ondotik igarotzen diren guztiak tentatzen dituzte beren sekretua zuloari kontatzera.

Baina badira zuhaitza milaka urtez zaindu duten basoko gizaki batzuk...

Antzerki irudimentsua, jostalaria, originala... da.

Mendian sekretuen arbola dago, adar urdin bat eta zulo bat duena: jendeak sekretuak esan eta zuhaitzak gero errepikatu egiten ditu...

Pertsonaia desberdinak iritsiko dira zuhaitz horretara:

Lehenengo: 3 ikertzaile, besteen sekretuak jakin nahi dituztenak. Estalki bat jarriko dute zulo parean, sekretuek ez ihes egiteko. Paper bat: SEKRETUEN ZULOA jartzen duena eta belarri bat margotuta jendeak bere sekretuak zuloari esan diezazkion. Ikertzaile batek bere sekretua esango du:

“Porron pon pon! Esan zure sekretua zuloari, bestela hor konpon!”

Gero, hiru japoniar etorriko dira gida turistiko eta guzti: harrituta adar urdina duen zuhaitzarekin. Klik, klik, klik, argazkiak atera eta atera. Turisten gidak bere sekretua esaten dio zuhaitzari: *“Klik eta klik! Ba ote japoniar hauek baino inozoagorik?”*

Ondoren, artzaina ete bere semea joaten dira ardiekin. Lo egin nahi, ardiak beee, beee. Semeak aita engainatu eta traktorea konpontzera bidaltzen du. Zuhaitzean zuloa eta sekretuen kontua ikusi, eta aurreko sekretua entzun du. Berak ere berea esaten du: *“Be, be, be! Ardiek kokoteraino naukate!”*

Eta hurrena, hippyak datoz, goseak akabatzen. Oso eszena politak. Bat, Ommmm (meditaziorako ahotsa) ahoskatzen; beste bat zerbait jan nahian, goseak dagoelako, bestea sekretua kontatu nahian. Musika jartzen dute eta batek sekretua kontatzen dio zuloari: *“La, lara, lara, janaria behar dugu barra-barra.”*

Hauen atzetik, Anbotoko Dama eta hiru galtzagorri etorriko dira. Anbotoko Dama konturatu da zuhaitz preziatura jende dezente etorri dela eta batzuk intentzio txarrarekin gainera. Damak hainbat jenderi on egin ondoren, sekretuak entzungo ditu eta asmo txarrekoek sekretuen berri izan ez dezaten amarru bat egiten du: Sekretuen hasiera bakarrik entzungo dute, bata bestearen jarraian, hitz multzo xelebrea osatuz.

Anbotoko Dama eta galtzagorriak joan egingo dira eta ilunabarean etorriko dira ikertzaileak. Batek entzungo ditu sekretuak eta txundituta geratuko da. Norbaitek adarra jo die. Hauxe entzuten da:

*“Porron, pon, pon!
Klik eta klik!
Bee, bee, bee!
La, lara, lara!
Magia, gia, gia!”*

Gero, azken sekretua entzuten dute eta honela dio: *“Magia, gia, gia, hurrengoak sekretuen hasierak bakarrik entzun ditzala.”*

Eta horrela gure ikertzaile harro, asmo txarrekoek umorez hartu behar izaten dute adar jotze hura. Azkenean honela diote:

Aizu, polita da! Abesti bat egin genezake! (letra horiekin).

Irudimen handiko antzerki alaia, jostalaria eta umeen munduko fantasiatik gertu dagoena da. Eta umorea modu askotan eta ederki txertatuta ageri da obraren barruan: batzuetan ironia bezala, bestee-tan satira, parodia edo adar jotzea bezala... Gaztetxoentzat entzuteko dibertigarria eta polita da eta antzezteko ere erakargarria izango dela iruditzen zait.

- *Royal Blue*, 2011, argitaratu gabe, gazteentzat.

Misterioz beteriko antzerkia. Luxuzko kruzeroak egiteko itsasontzi handi bikaina da *Royal Blue*. Handia eta handiustekoa. Pertsonaia oso bereziak ageri dira bertan, berezienak Sir Walter aberatsa, Pablo detektibea eta Eneritz, beronen alaba, baina laguntzaile gisa aurkeztu duena, Martin kapitaina eta haren emazte Marta...

Pablok handizki itxurak egiten ditu, dirudun gisa aurkeztuz bere burua, baina sosik ere ez dauka eta alabak ordaindu dio bidaia hau. Eta laster heriotzak hasiko dira. Sir Walter-ek detektibeari dirua agintzen dio heriotz horiek argitzearen truke. Eta heriotza gehiago etorriko dira ondoren. Misterioa ederki gordetzen du istorioak bukaerara arte eta denak hor ibiliko dira susmagarri ez susmagarri... Eta azkenean, argituko dute Pablo detektibea bera izan dela hiltzailea, han ezkutuan zihoazen diruak eskuratu (lapurtu) nahi zituelako.

Kuriosoa da obra, zeren umore klabean idatzita dago eta detektibearen parodia oso ondo logratuta dago. Genero beltza umorearekin nahasten du eta irribarrea sarritan azaltzen zaizu ezpainetan ageri diren kontraesan eta xelebrekeriekin. Distantziak gordeta,

antzerkiaren gidoiak badu antz pixka bat “Aupa, Etxebeste” barregarri harekin.

- *Aitorren seme-alabak*, 2011, argitaratu gabea, 9 - 12 urte

Aitor euskaldun guztion aita eta bere zazpi semeak dira obra honetako gai nagusia: Nafarroa, Araba, Bizkaia, Gipuzkoa, Lapurdi, Behenafarroa eta Zuberoa.

Aitor Nafarroari bisitan joango zaio eta erregutuko dio zazpi senideak elkartuta manten daitezela eta noizean behin elkarri bisita egin diezaiotela. Eta horrela Nafarroak Gipuzkoari egingo dio bisita, honek beste senide bati eta horrela hurrenez hurren, senide guztiek anai baten bisita jaso bitarte. Leit motiv hau erabiltzen du egileak probintzia bakoitzeko ezaugarri batzuk eskaintzeko antzerkiaren barruan. Horrela, Euskal Herriko gazteek zazpi probintzien gutxieneko ezagutza xume bat edukiko dute.

Antzerki bezala ez dauka beste antzerkiek duten indarririk eta kutsu pedagogiko txiki bat ere badauka, baina, aldi berean, antzerki honetan lan egiten duten gazteek eta berau ikusten dutenek Euskal Herriko zazpi probintzien erreferentziaren bat edukiko dute gutxienez. Eta agian probintzia horiek gehixeago ezagutzeko eta horiei buruzko lanen bat egiteko gogoia ere piztuko zaie.

Alde horretatik begiratuta interesagarria da antzerkia, eta gure kulturako hainbat ezaugarri ezagutzeko ere bai.

- *Mariano Piano*, 2012, argitaratu gabea, 13 - 17 urte

Oso lan originala. Elementuak, pertsonaiak, egoerak... egunero-koak izan badaitezke ere, tratamendua oso berezia, originala da. Pertsonaia desberdinen izaera oso ondo islatuta dago obran. Gaizki dihoan taberna bat: nagusia Mariano eta haren lagun mina, pianojolea, Pello; Marina, abeslari kaxkarra; tabernariaren bi alabak, bata ikasle on eta fina, bestea “viva la virgen” bat; Pelloren semea ere azken honen antzekoa; eta Manuel, tabernariaren anaia, gaizto pape-
ra egiten duena.

Obra oso entretenigarria da. Hasieratik tabernaren egoera larria agerian jartzen du egileak eta pixkana-pixkana argi uzten joango da negozio horrek ez daukala erremediorik. Pertsonaiak etsita daude, baina azkenean, txoriburu eta arinenak diruditenak izango dira ideia

genial horietakoren bat izango dutenak, eta azken momentura arte tabernak itxi egin beharko duela dirudien arren, zordunak etortzen direlako edaririk gehiago ez dutela zerbituko esanez eta argindararren etxeak ere argia berehala etengo diola mehatxu egiten dion arren, azken unean, denen elkarlanarekin eta borondate onarekin salbatuko dute taberna bizirik. Baina Manuelek bere gaiztakerietan pentsatzen jarraituko du, anaia nondik izorratuko eta beretzako probetxua nola aterako.

Obra interesgarria, dibertitua, modernoa (batez ere gazteen jerga eta hizkuntza berezi hori), eta ikaspen batzuk ateratzeko ere egokia.

- *Eremu askea*, 2013, argitaratu gabea, 13 - 17

“EREMU ASKEA” izeneko obra oso ona iruditu zait. Pertsonaiak oso bariatuak eta bizitza bera bezalakoxeak dira, bakoitza bere “rareza” edo berezitasunarekin. Etxepe bateko lonja batean biltzen dira eta hura da beste gazteek bazterten dituzten pertsonaia bakarti eta bakan hauen biltoki komuna. Eta kuriooa da poliki-poliki nola joaten diren elkarren arteko konbibentzia onartzen. Nahiko gertaera interesgarriak suertatzen zaizkie eta irtenbideak ere nahiko egokiak eta euren adinari dagozkienak dira.

Bukaerako hiru mila euro misterioitsu horien arazoa ere ederki konpontzen dute. Askok gustatu zait obra bera.

Gero, ikusi nuen obra hori CD batean gazteek antzeztuta, eta haiek egina izateko eta hain baliabide tekniko urriekin egina izateko ez dago gaizki. Egia da, profesional on batzuek eta baliabide tekniko egokiekin eginda, obrak asko irabaziko lukeela. Baina gazteek ere ez dute gaizki egiten. Arazoa batzuetan ahoskeran dago, besteetan megafoniako aparatoetan, edo jendearen isiltasun ezan... Batzuetan ez da ondo entzuten, edo ondo ulertzen, edo azkarregi ahoskatzen dute... Baina kontuan hartu behar dugu gazteak direla, bereziak, lan mota hauetan aritu gabekoak, ez direla profesionalak, beste gauza asko egiteko edukiko dituztela, eta hau... bueno, beraien obra da, baina, oraindik ez dute gutziz interiorizatu. Gehiena andaluzarena egiten duena sartu da bere pertsonaian. Oso sinpatikoa egiten da pertsonaia hori eta ikusten da dohaiak ere badituela antzerkirako.

Dena dela, lortutako emaitza, zein baldintzatan eginda dagoen ikusita, ez dago gaizki. Gustatu zait. Baina errealizazioa baino gehiago gustatu zait obra bera, idatzian. Agian, beste nonbaiten egiteko

prestatuko balute gazte horiek eta buruan sartuko balitzaie entzuleak ondo harrapatu behar duela mezua osorik, orduan agian hobeto egingo lukete. Baina hori lortzea ere ez da makala.

Eta hau dena esan ondoren, Cd-an ageri den antzeztutako obrari buruz egileak egindako zehaztasuna ezin aipatu gabe utzi, nik neukan ikuspegia guztiz aldatzen baitu, ikuspegi praktikoa eta errealista bat eskainiz: «Lan hau (antzeztutako Eredu askea, noski) antzerki taillerreko nerabeentzat idatzi nuen, bakoitzaren izaerari ondo zegokion papera sortuz. Baliteke, zuk diozun moduan, profesionalen eskuetan eroriz gero, antzezteko orduan bestelako emaitza bat lortzea, baina beraientzat idatzita dago, gazte horiek antzezteko. Esan nahi dut ez dela helduek gazteentzat antzezteko idatzitako lana, gazteek eurek antzezteko pentsatutakoa baizik. Adin horretako profesionalik ez den neurrian, zaletuen eskutik jaso dezakegun emaitza izango litzateke beti.»

Gustatu zait zehaztasun hau, guk, ezjakinok eta zeozer dakigula uste dugunok ez baitugu antzerkiaren barne mundu hori ezagutzen eta dakien batek hori gogoraraztea oso argigarria izan zait ulertzeko gazteek zer nolako ahalegina egin behar izan duten emaitza hori lortzeko.

Eta hemendik aurrera zer esango dizuet Alaitz Olaiolari buruz? Niretzat aurkikuntza oso interesgarria izan dela euskal antzerkia, eta haurrentzako eta gazteentzako euskal antzerkia bizi-bizirik daudela ziurtatzeko. Poza ematen du ikusteak Euskal Herrian, kulturaren esparru desberdinetan, nolako baloreak dauzkagun, zenbat lan egiten duten eta nolako ahalegina eta gogoia jartzen duten euren esparru konkretuan. Baten batek esango dit: "... eta kalitatea?" Garen herri txikia izateko eta gatozen katankunbetatik etortzeko kalitatea ona da eta hobetzen ari da urtez urte. Badakit gorantz egin behar dugula eta beti hobetzen joan behar dugula, baina gogoan izan behar da herri zapaldu bat izan garela, unibertsitaterik ez dugula eduki duela oso gutxi arte, euskara hizkuntza baztertua izan dela atzo arte, etabar, etabar... Horregatik, nik gogo onez ikusten ditut ahalegin guztiak eta benetan eskertzen ditut lan isila egiten duten pertsonak, inoren aipamenik edo goraiipamenik itxaron gabe.

Eta Alaitzen lana hobeto ezagutzeko hemen duzue jarraian EREMU ASKEA izeneko bere gazteentzako antzerkia, orain arte inon argitaratu gabe egon dena.

EREMU ASKEA
Gazteen antzerki tailerra 2013 (12-17 urte)

Alaitz Olaizola

Sinopsia

“Eremu askea” bezala bataiatu dute lan honetako protagonistek beren lokala. Herrian solte geratu diren gazteak dira, koadrilarik gabekoak. Bereziak dira, bereziak banaka, bereziak gainontze-koentzat ere.

Etxepekoekin arazoak izateaz gain, beraien arteko harremana ere ez da oso ona. Hori gutxi ez, eta bestelako sorpresak topatuko dituzte beren eremu askean...

Lortuko al dute benetako “eremu aske” bat eraikitzea?

Pertsonaiak

JON.- Alex

IGNACIO ARAKISTAIN.- Josu

JUNE.- Xuxu

AINHIZE.- Ixa

MIREIA.- Lorea

OIHANA.- Mertxe

EKAIN.- Alvaro

IBAI.- Errasti

XANTI.- Zigor

IGNACIO AZKUE.- Txiki

1. AGERRALDIA

Lokalean ALEX sartzen da. Musika aparatura joan eta musika (bakallaua) jartzen du, tope. Zuzenean telebistara hurbildu eta piztu egiten du. Sofan eseri eta play stationean jolasten hasten da.

Laster, JOSU sartzen da. Musika ozen dago, eta belarriak estaltzen ditu. Aparatura joan eta kendu egiten du.

ALEXek JOSUri begiratu zorrotz eta, sofatik altxatu ondoren, musika jartzen du berriro ere.

JOSUk berriro itzali eta...

JOSU (Serio) Alex, mesedez...

ALEXek, telebistara begira, jolasean jarraitzen du.

ALEX Horrek ere molestatu egin al dik?

JOSU “Horrek ere” ez, horrek...

ALEX Hiri denak molestatzen dik, Josu... Zarata bazagok, zarata dagoelako, eta ez bazagok, eztagoelako... (*Jolasari dago-kionez*) Hori duk eta! Eman egurra!

JOSU Hilabete lokala hartu dugula, eta begira nola dagoen dena!

ALEX Hemen bakoitzak nahi duena egiten dik, Josu...

JOSU Nahi duena? Horri anarkia deitzen zaio, eta ni enaiz anarkista!

ALEX Anar ze?

JOSU Anarkia, Alex, anarkia... (*Pentsakor*) Biltegian badago entziklopedia zahar bat...

JOSU biltegira joaten da.

ALEX (*Ahorean, jolasari*) E! baina... Nondik atera duk hori?

XUXU sartzen da lokalean. Futboleko baloi batekin dator besapean, eta motxilarekin.

- XUXU Iepa, Alex!
ALEX *(Kasurik ez. Jolasari)* Hor, hor!
XUXU Bakarrik al hago?
ALEX Ez... Josu biltegiara joan dun aterki baten bila.
XUXU *(Harrituta)* Aterkia? Euririk ezтик ari eta!
ALEX Eguzkiarengandik babesteko beharko din...
XUXU Josu ezagututa enaik batere harritzen! Fijatu bahaiz beti itzal bila ibiltzen duk... Emakume txinatarrak bezala...

JOSU dator biltegitik entziklopedia irakurtzen ozen.

- JOSU Anarkia
“Aginpiderik ezak sortzen duen egoera nahastua. Antolaketarik eza, nahasmendua”.
XUXU *(Ironiaz, irribarrez)* Bilatu al duk aterkia?
JOSU Ze aterki?
ALEX Bila joan haizena!
JOSU Aterkia? Anarkiaren bila joan naiz, ez aterkia!
XUXU Anarkia? Nork duk hori?

JOSU, hasperenka, sofán esertzen da.

- ALEX Ze ordu da?
XUXU eta JOSU batera Ordu biak.
ALEX Zer? *(Kolpera altxatuz)* Ingeleseko klasea dut ordu bitan!

*Mandoa utzi eta telebista itzaltzen du.
Koadernoak hartu eta badoa korrika.*

- ALEX Esan denei jokia ez ukitzeko, amaitzear nago eta!

Joan egiten da.

- XUXU *(Kiroletako aldizkari edo egunkari bat hartu eta sofán eseriz)* Hau obsesionatuta zagok, e?
JOSU Ni kokoteraino nago joko horretaz. Eztu besterik egin aste osoan. Begiratuta bakarrik urduri jartzen naiz.

Isilunea. Bat egunkariarekin eta bestea entziklopediarekin.

*XUXU*ri wasap bat iristen zaio. Telefonoa hartu eta begiratu egiten du. Zerbait idazten du. Irribarre egiten du. *JOSU* begira dauka. *XUXU* konturatu egiten da.

XUXU Hik eztaukak?

JOSU Zer?

XUXU Wasapik.

JOSU. Ez...

XUXU Ya... Hik beharrik ere ez... (*Ironiaz*) Entziklopediarekin nahikoa...

TXIKI sartzen da haserre. Liburuekin dator. Atzeko mabaitxoaren gainean uzten ditu. *XUXU*rengana eta *JOSU*rengana zuzentzen da.

TXIKI (*Norbait imitatuz*) Ikasi, e? Baina ikasi, e?

XUXU Zer duk, Txiki?

TXIKI Irakasleek, besterik ez diotela. “Ikasi, e? Selektibitatea gogorra da gero, oso gogorra eta ondo prestatu behar duzue”. Klasera joatea nahiko aldapa gora ez, eta gainetik betiko jarduna!

JOSU Hasi baino eztira egin... Abenduan gaude, ba maiatzerako, eztuzu jasango.

XUXU Hori duk eta! Hik animatu!

TXIKI Hik zer jakingo ote duk! Hik ez huen asko sufrituko, ez!

JOSU Ba egia esan, ez. Batxiler bia etxetik irten gabe pasa nuen...

XUXU A ze rolloa!

JOSU Batere ez. Gustura egon nintzen.

XUXU A ze rolloa hire gurasoentzat urte osoa hi etxean edukitzea!

JOSU Zureentzat zer zara ba zu, zoragarria? Ez ahaztu, duela bi hilabete, zure amak zure baloietako batekin estropuz egin eta, hanka hautsi zuela...

TXIKI Zenbat ditunala esan hunan?

XUXU Hamalau... Teniseko eta pin-poneko pilotak kontatu gabe.

JOSU Zure etxeak txikipark-a emango du...

XUXU Eta hireak komentua!

TXIKI barre egiten du.

MERTXE sartzen da, urduri, kezkatuta.

MERTXE Errasti ezta etorri?

TXIKI Ez ba... Hire maitea eztun oraindik etorri...

XUXU Asegururen bat saltzea lortuko zinan, eta ospatzen ariko dun...

MERTXE Enagon txantxetarako... berarekin hitz egin nahi dinat.

JOSU Errastik asegururen bat saltzea lortzen badu, ezta txantxetako kontua izango.

MERTXE Eztizuet iritzia eskatu... Errastirekin hitz egin nahi dut, besterik ez.

TXIKI Deitu iezaion telefonoz...

MERTXE Saldorik gabe geratu nauk...

Inork ez dio berea uzten, beste aldera begira bezala geratzen dira.

MERTXE Etortzen bada esaiozue bere bila nabilela...

MERTXE joan egiten da.

XUXU, kolpera jaiki eta, bere trasteak hartuta bere atzetik abiatzen da. Aldizkaria lurrera botatzen du.

XUXU Mertxe! Hago! (*Mutilei*) Futboleko entrenamendura noa. Gero arte!

XUXU desagertu.

JOSU, bere liburuak hartu eta, XUXU zegoen tokian esertzen da. Aldizkaria lurrean ikusten du, baina ez du jasotzen.

JOSU Txiki... Askok kostatzen zaizu hankapean duzun aldizkari hori jasotzea?

TXIKI Eztuk nirea...

JOSU Hemen ezer ezta inorena, eta dena da denona! (*Aldizkaria jaso eta mahai gainean txukun jarrita*)

TXIKI Lifosofoa ematen duk!

JOSU Lifo ze? Filosofoa, motel, filosofoa! (*Entziklopedia irekiz*)
“Filosofia Unibertsoaren eta errealitatearen azken funtsaz eta gizakiak bertan duen tokiaz diharduen jakintza; delako arazoei buruzko gogoeta eta pentsamoldeen multzoa.”

TXIKI Ba hori unibertsoan eztuk egongo hi baino tipo astunagorik!

JOSU Zerbait berria irakatsi nahi nizun...

TXIKI Nik nahikoa lan badiat honekin. (*Liburua erakutsiz*) Ikusten al duk hau? Ekonomia. Kaka galanta!

JOSU (*Liburua hartu nahita*) Utzi! Utzi! Oraindik buruz dakizkit liburu honetako orri gehienak!

TXIKI (*Ez dio liburua uzte*) Hori duk hori burua alferrik bete!

JOSU *Uri telefonoz deitzen diote. Hartu eta...*

JOSU Bai, ama? ... Bale, oraintxe noa. (TXIKIri) Nire ama... Erosketak egin dituela eta etxera igotzen laguntzeko...

TXIKI Oooo! Eta hik, besterik gabe, bale?

JOSU Zer egin behar dut ba? Nire ama da...

Hori esan eta JOSU joan egiten da.

TXIKI, bakarrik geratzean, han dagoela iruditzen zaion bati hitz egiten hasten zaio.

TXIKI Ba ez, ni ez nintzatekeen joango... Zeba? Aba! (*Zutituz*) Nor zara zu niri kargu hartzeko? Utzi bakean, bale?

Azken esaldiarekin batera LOREA eta ALVARO sartzen dira.

LOREA (*Haserre moduan*) Sartzerako bidali nahian? Utzi bakean hik, bale? Hire etxean hagoela uste al duk, edo zer?

TXIKI Zer esaten ari haiz? Ez nindunan hirekin ari...

ALVARO (*LOREAr* *ukalondokoa eman eta*) Ez, zure lagunarekin ari zinen, baietz?

LOREA (*Erabat harrituta*) Ze lagun? Hemen etzagok inor!

TXIKI Ezetz? Hemen daukan, begien aurrean!

LOREA *flipatzen dago, ez baitu inor ikusten.*

ALVAROk *jokoa jarraitzen dio.*

ALVARO Loreak ez du oso ondo ikusten eta... (*Ustezko lagunari*) Zer moduz, aspaldiko? (*LOREAr*) Ez la duzu Txikiren laguna agurtu behar?

LOREA (*Haluzinatuta*) A... Iepa...

TXIKI Hemen geratzen duk zuekin, ni banoa eskolara.

ALVARO Selektibitatea prestatzen hasita egongo zarete... Mordo bat ikasi beharra dago...

TXIKI (*Zorrotz begiratu eta*) Hi, guapo, bale, e?

ALVARO (*Pozik*) Guapo? Aspaldian esan didaten gauzarik politena oraintxe esan didazuna! *Que majo!*

TXIKI A, Mertxe Errastiren bila dabil... Ikusten baduzue esan deitzeko...

TXIKI *joan egiten da. LOREA sofán esertzen da.*

ALVAROk *poltsa bat du eskuetan. Zutik geratzen da.*

LOREA Nola bere laguna hemen geratzen dela?

ALVARO Hara, *yo no se...* Baina norbaitekin hitz egiten egoten da askotan. Gu ohitu gara jada, eta rolloa jarraitzea izaten da onena...

LOREA Ba bere lagun hori hemen geratu dela pentsatzeak, yuyu pixka bat ematen zidak...

ALVARO (*Poltsatik alkandora bat ateraz*) Gustatzen?

LOREA Eskandaloso samarra, baina tira...

ALVARO (*Jantzi eta*) Ai, *cariño...* Ikusiko bazaituzte, atentzinoa deitu behar! (*Modelo pase bat eginez*)

Honetan ari dela, ZIGOR sartzen da.

ZIGOR (ALVAROri barrez) Hi, karnabaletako asko falta duk, e?

ALVARO (Kantuan, ZIGORren gainera joanda) *Carnaval, carnaval, te quiero!*

ZIGOR Aldeizak hemendik emekeriekin, Alvaro!

LOREA (Zutituz) Emekeria esan al duk? Zer daukak hik emeen kontra?

ZIGOR Lasai, e, tia? *Punks not died!*

ALVAROk ZIGOR imitatzen du.

ZIGOR Hi, bazilatu gabe, e? Petauta natorrek, eta lo pixka bat egin nahiko nikek... Sofa uzten badidazue...

ALVARO Eztuzu arratsaldean klasera joan behar?

ZIGOR Modulo hori egiteaz potrotaraino nagok... Ixari kenduko zizkioat apunteak...

LOREA Maskulinitatearen gorena! Potroak! Ixa hire neskamea delakoan, edo zer?

ZIGOR Hi, tia... Ixa eta nire artekoa gure kontua dun, hi ez sartu.

IXA sartuko da.

IXA (ZIGORri) Banekian hemen egongo hintzela... Goazen, ordua duk...

ZIGOR Egidan mesede bat, guapa... Hoa hi, oso nekatuta nagon eta, eta gero pasako dizkidan apunteak... Esan irakasleari gaixo nagoela...

IXA (Serio) Hi, guapo... Titietaraino nagok hire pireez, aitu?

ALVARO Ai ba! Femeninitatearen gorena titiak!

LOREA atzeko kaxara joan da, dirua gordetzen dutenera.

LOREA Hilabeteko dirua sartu duzue?

Denak isilik.

LOREA Hiru egun barru lokala ordaindu behar dugu, bestela, kaler.

- IXA Kostatu behar zaidan hiru egunean diru hori lortzea...
Nire gurasoek etzekiten hona etortzen naizenik...
- ZIGOR Ahi, ahi... errebelde a tope! Gotika ez, punkya izan behar
huke!
- LOREA Nahi duena izango duk, ez hik esandakoa.
- ALVARO Uste dut Josuk bakarrik ordaindu duela oraingoz... *Mas
fino que el hilo...*
- IXA Eta beruna baino astunagoa...
- ZIGOR Hi bezela eguzkiarengandik ihesi ibiltzen dun.
- ALVARO Moreno egotea bezalakorik eztago ba!
- IXA (*ZIGORri*) Ni baniaik... Bahator?
- ZIGOR Hoa... Laster joango naun.
- LOREA Ixa, hirekin joango naun, liburutegira nian eta.

IXA eta LOREA desagertu.

*ZIGOR sofán etzan. ALVAROk ZIGORren hankak altxa eta bertan
eseri.*

*ZIGOR erdi lotan eta ALVARO zerbait kantatzen.
ALVARO altxatu eta bere musika jarri.*

ZIGOR Alvaro, joder!

ALVAROk musika jaitsi eta...

ALVARO Zerbait esan al didazu?

ZIGOR Kentzeko musika kutre hori!

ALVARO Oye! Hau hobea al da? (*Zerbait punkya imitatuz*)

ZIGOR (*Sofán eseri eta*) Hi zergatik haiz... Nola esan minik eman
gabe... Hain, hain...emea?

ALVAROk kolpera imintzio maskulinoak egingo ditu.

ALVARO Ni? Zer esaten ari zara? Ni zu bezalakoxea naiz...

ZIGOR (*Barrez*) Bai, begiko zurian! Nongoa hintzela esan huen?

ALVARO Jerez de la frontera...

ZIGOR Hango estiloa izango duk orduan...

ALVARO (*Minduta*) Eta zurea zer da, infernuko estiloa?

ZIGOR (*Zutituz*) igual bai, hi! Tipo gogorra nauk, ez ahaztu hori sekula.

MERTXE *sartzen da, erabat kezkatuta.*

MERTXE Errasti ikusi al duzue?

ZIGOR Guaperas hori?

MERTXE Bai ala ez?

ALVARO *No, mi niña...*

MERTXE Ikusten baduzue...

ALVARO esango diogu bere bila zabiltzala...

MERTXE *joan egiten da.*

ZIGOR Hauek zenbat denbora zabiltzak elkarrekin?

ALVARO Lau hilabete edo?

ZIGOR Nahikotxo... Errasti ezagututa, askotxo...

ALVARO Azkenaldian, aseguruak saltzeko lana dela eta, nahiko zen-tratuta dabil Errasti... Mertxerekin hasi denetik eztut uste beste inorekin ibili denik...

ZIGOR Ezetz? Seguru baietz! Ederra duk ba! Bueno hi, klasera joan beharko diat, beste bi sorgin horiek akabatuko naitek bestela!

ZIGOR joan egiten da. ALVAROk, bakarrik geratzean, bere musika jarri eta dantzan eta kantuan hasten da. Honetan ari dela, ERRASTI sartzen da, nahiko buru makur. Musikara joan eta itzali egiten du. ALVAROk ez du ikusten eta garrasi egiten du.

ALVARO Aaaa!

ERRASTI Lasai, motel!

ALVARO Errasti! A ze sustoa! Madre mia!

ERRASTI (*Bere maletatxoa sofán bota eta hasperenka*) Pufff...

ALVARO Eztuzu batere segururorik saldu...

ERRASTI Bat bera ere ez...

ALVARO Sentitzen dut ba...

ERRASTI Nik ere bai...

ALVARO A! Mertxe zure bila dabil...

ERRASTI Badakit... Txikik esan dit...

ALVARO Nahiko agobiatuta zegoela ematen zuen... Deitzeko esan du...

ERRASTI Gero... (*Sofan eseriz*)

ALVARO bere ondoan esertzen da. Eskua hartzen dio.

ERRASTIk kendu egiten du.

ERRASTI Neska ona duk... Eta maite diat...

ALVARO Baina...

ERRASTI Baina... Etzakiat, Alvaro...

ALVAROk berriro eskua hartzen dio.

Elkarri begira geratzen dira, maitasunez.

BELTZA Musika

2. AGERRALDIA

XUXU eta LOREA sartzen dira berriketan.

LOREA Zuen entrenamenduari begira egon naun, eta hi, gogor entrenatzen duzue, e?

XUXU Ze uste dun ba? Guk serio hartzen dinagu kirola.

LOREA Behin egiten hasita, hala beharko din!

XUXU Hala ere, mutilen ondoan bigarren mailakoak izaten jarraitzen dinagu.

LOREA Hori aldatu beharra zagon...

MERTXE sartzen da.

XUXU Mertxe, bilatu al dun Errasti?

MERTXE Keba!

LOREA Non sartu ote dun ba?

ALVARO *eta ERRASTI ateratzen dira barrutik.*

ERRASTI Arratsalde on, neskak!

ALVARO Buenas, buenas...

MERTXE (*Serio*) Errasti, hire bila ibili nauk han eta hemen...

ERRASTI (*Disimulatu nahian*) Esan zidaten, bai...

MERTXE Zer egiten zenuten Alvarok eta hik biltegian? Horra sartzerik ez huela nahi ulertu nian.

ERRASTI (*Zer esan ez dakiela*) Ez... Ez... Etzaidan gustatzen. Dena hankaz gora zagon, armiarmaz josita... Eta hik badakin armiarmekin ezin dudala...

ALVARO (*Lagunduz*) Baina zarata bat entzun dugu, eta ni izutu egin naiz. Nik eskatu diot laguntzeko...

XUXU *bitartean beroketan egiten.*

MERTXE Hirekin hitz egin nahi diat. Goazen kanpora...

MERTXE *eta ERRASTI kanpora.*

XUXU Hi, Alvaro, biltegian saski baloiko baloi zahar bat baze goan, ez?

ALVARO No se mi niña...

XUXU Saskiko entrenamendua zaukaat orain, eta nirea etxean ahaztu dudanez...

LOREA Saskira ere joaten haiz?

XUXU Eta pilotara, arraunera eta karatera.

ALVARO Total, pelotas!

XUXU *biltegian ezkutatu.*

LOREA ALVARO *Ori begira geratzen da.*

ALVARO Zer?

LOREA Heuk esan... pelotas... (*Pikara*) Zer gertatu duk hor barruan?

ALVARO *(Aho txikiarekin)* Ezer ez...

LOREA Alvaro, ni enauk engainatuko... Zarata bat?

ALVARO Baietz ba!

LOREA Ezetz ba! Errasti eta hi...? *(Bukatu gabe)*

ALVARO Zuk badakizu mutil hori gustatzen zaidala, beste inori esan ez badiot ere...

LOREA Bai, bazekiat.... Baina hi berari... Gainera, Mertxeren mutila duk...

ALVARO Dudaz beteta dago gizajoa...

LOREA Eta hik lagundu behar diok argitzen?

Une horretan berriro XUXU ateratzen da biltegitik.

XUXU Joe! Baloï bat bazegoela uste nuen, baina eztago... Etxeraino joan beharko dut bila. Bueno, korrikan joango naiz, eta pixka bat berotzeko aprobetxatuko dut. Oraintxe arte!

XUXU desagertu.

MERTXE eta ERRASTI sartzten dira, oso serio.

ALVAROk eta LOREAK, hori ikustean, elkarri begiratu eta...

LOREA Alvaro, hik ez huen fotokopia batzuk ateratzera joan behar?

ALVARO *(Ulertu ezinda)* Ez...

LOREA *(Ozen)* Bai!

ALVARO A si, mi niña... Fotokopiak...

LOREA eta ALVARO joan.

MERTXE eta ERRASTI sofán eserita daude. Isilik.

MERTXE Etzirudik konponduko direnik... Eztabaida gogorra izan ditek eta...

ERRASTI Jo... Askó sentitzen dinat... Aita etxetik joango dun?

MERTXE Baietz uste diat... Hamazazpi urterekin hire gurasoak banatzen ikustea, gogorra duk. Umezurtz geratzen naizena-ren sensazioa zaukaat... Eskerrak hi hagoen...

ERRASTI (*Agobiatu samar*) Ya... Neska berezia haiz, badakin... Eztinat hi bezalakorik sekula ezagutu... Edozein mutilek nahiko hinduke ondoan...

MERTXE (Harrituta) Baina? Zerbait gertatzen al duk?

ERRASTI Etzekinat... Hori dun arazoa...

MERTXE Arazoa? Ez hago gustura nirekin?

ERRASTI Esan dinat baietz... Arazoa ez hain hi, ni baizik.

MERTXE Zer esan nahi duk?

ERRASTI Neure buruarekin dudan zeuzkanat... Eztinat minik eman nahi, benetan, eta orain gutxiago... Hire gurasoak banatu egingo direla-eta nahiko sufrimendu badaukan...

MERTXE Hik ere abandonatu egin behar nauk?

MERTXE negarrez hasten da, zaratarik gabe.

ERRASTIk besarkatu egiten du, maitekiro.

Une horretan ZIGOR sartzen da.

ZIGOR Teruelgo maitaleak akzioan! Sofan lekutxo bat egingo didazue, ezta?

MERTXE zutitu eta desagertu korrika.

Atzetik korrika ERRASTI.

ERRASTI Mertxe! Hago, Mertxe!

ZIGOR (*Sofan etzanez, bere buruari*) Erromantiko hutsak, bigunegiak...

Isilune laburra eta..

ZIGOR (*Kolpera altxatuz*) Orain bakarrik nagoela aprobeztatuz...

CD bat atera beroki azpitik eta musikara joan eta jarri.

TRIKITIXA dantzatzen hasi, sofaren aurrean.

Gero, ALEX sartzen da, eta ikusi egiten du.

ZIGOR berehala konturatu eta musika kendu.

Tokiz kanpo gelditu da. ALEX irribarrez.

ALEX Punkia berezia haiz gero...

ZIGOR *(Zer esan ez dakiela)* Hi... Ez deskuidatu... Bat-batean musika hasi duk, eta bazilatzten ari ninduan...

ALEX *(Ironiaz)* Bazilatzten, bai... Hemen musika bakarrik hasten al duk martxan?

IXA sartzen da, haserre.

IXA *(ZIGORri)* Hi! Horrela portatzeko klasera batere ez joan da hobe duk, aitu?

ALEX berrriro play stationa hartuta.

ALEX Ze egin din oraingoan?

ZIGOR Ezer ez! Zea egingo nian!

IXA Hire marroi guztietan sartzen nauk, eta kokoteraino nagok!

ZIGOR Irakasle horrek ez tin besterik merezi!

IXA Arrazoa zian! Ezin duk ordu osoa lerdoarena egiten pasa!!

ZIGOR Eta zeba ez ba? Bera ere lerdo galanta dun!

IXA Hire pare... Niri bota zidak bronka hire txorakeriengatik!

ZIGOR *(Ironiaz)* Bai... Bista etzeukan oso ondo... Hi Alex, zergatik eztuk makina zikin hori uzten behingoz? Deskantsatu egin nahi diat...

ALEX Ya... Trikiti saioa eta gero, neka-neka eginda egongo haiz...

IXA Zigorrek trikitixa egiten al du?

ZIGOR Ez hion kasurik egin, hau flipatuta zagon!

IOSU sartzen da bere entziklopedia eskuan hartuta. Kezkatuta, urduri.

IOSU Larrialdiko bilera bat konbokatu nahiko nuke!!

ZIGOR Ooooo! Hemen gure exekutiboa! Larrialdiko bilera...

ALEX Nik paso!

IXA Nik ere bai...

IOSU Hemen eztago paso egiterik! Anarkia egoeratik demokratizaziora pasa behar dugu.

Inork ez dio kasurik egiten. ALEX eta ZIGOR sofan eta IXA atzealdean cdak eta ikusten ari da.

TXIKI sartzen da.

TXIKI Aizue, etzenuten nire latineko liburua ikusiko?

ALEX Eztaukagus latinum! (*Barrez*)

TXIKI Hi, adarra beste bati jo, e?

ZIGOR Hire beste lagun horrek hartuko zian!

TXIKI Igual bai! Galdetu egin beharko diot!

IOSU Latineko liburua galduta, eztuzu selektibitatea aprobaturako...

TXIKI Hi, Iosu, begiratu ezak hire liburu horretan “txirriporro” hitzaren definizioa! (*Joaten*) Liburu hori bilatu behar dut sin falta...

IOSU Nora zoaz? Larrialdiko bilera egin behar dugu!

TXIKI Bilera? Horretarakoxe denbora zaukaat ba!

TXIKI joan egiten da.

IXA Inork apusturik egin nahi honek selektibitatea gainditzen duen edo ez?

IOSU Txirriporro? (*Liburuan begiratu*)

ZIGOR Eztik zaila ematen... Txirri, porro... (*Barrez*)

IOSU (*Irakurriz*) 1.-Nahaspila; istilua. 2. Hitzontzia. 3. Pedantea” Zer esan nahi zuen, hitzontzia, berritxua naizela?

ZIGOR Berritxua? Ez, motel, PEDANTEA!

ZIGORrek eta IXAk barre egiten dute.

IOSU (*Minduta*) Ni pedantea?

IXA Bai, eta kristona!

ALVARO eta LOREA sartu.

ALVARO Txikik esan digu “txirriporro”k bilera konbokatuta duela...

LOREA Baina ezta kiguna da nor den “txirriporro”...

ALEX (*IOSU seinalatuz*) Hau!

ALVARO A ze mote polita!

ZIGOR Eztakik zer esan nahi duen eta... Pedantea!!

Denek barre.

IOSU (*Serio*) Besteak non daude? Bilera baten premia dugu.

ZIGOR Esan beharrekoa esantzak, eta kitto, hi!

IOSU Ea... Arazoaren aurreak begiak irekitzeko premian zaude-tela uste dut... Zerritegi bat egina dago dena, eta ni zikin-keriari alergikoa naiz. Nik baino ez tuta sartu potoan lokalaren jabeari ordaindu beharrekoa. Zorrei alergikoa naiz. Eta etxepekoek, gorroto gaituzte, eta gorrotoari ere alergi-koa naiz.

DENAK Txirriporroa!

ALVARO Ui, bai! Alergia nabari zaizu! Granoz beteta zaude!

Denek barre.

XUXU sartzen da baloiarekin eskuan.

XUXU Epa!! Kontatu niri ere txistea!

IOSU Txisterik eztago. Ea, arauak jarri behar ditugu, bestela pikutara goaz.

XUXU (*Baloiarekin bote eginez*) Arauak? Hemen ere bai? Bazter guztietan arauak jartzen zizkigutek!

IXA Fijo! Hau gure eremua da.

IOSU Bat Txukun mantendu lokala. Bi Garaiz sartu dirua.

ALEX Eduki egin behar horretarako! Eta uste dut, denok ere...

Denak baietz buruaz.

IOSU Hiru Atarian eskandalurik ez.

TXIKI sartzen da.

- TXIKI Benetan eztagoela hemen nire latineko liburua?
LOREA Ez al zeukak hire lagunak?
TXIKI Keba! Eta derrigor behar dinat!
IOSU Ixo! Bileran gaude!
TXIKI Orain ere txirriporrokerietan ari al haiz? Hik daukak rolloa! Nik paso!

Kanpora joaten da.

- XUXU Hago, hi! Nik ere atarian baloiarekin aritzea nahiago hemen rollo hau agoantatzea baino!

XUXU desagertu.

- IOSU Baina... Bileran gaudela ba!
ALVARO Badakizu? Moises gogorarazten didazu...
ZIGOR Moises?
ALVARO *Si, claro... El de los diez mandamientos...*
IXA Aizue, biltegian zarata bat entzun dut... Banoa begiratze-ra...
ZIGOR Bakarrik?
LOREA Ze, emakumea delako ez ote duk ba ausartuko?
ZIGOR Bale, bale! Ni hirekin nian, txirriporroren rolloa baino abentura zirrargarriagoa izango dun...

IXA eta ZIGOR desagertu.

- IOSU (*Hasperen egin eta*) Lau Etxepekoak errespetatu.

XUXU sartzen da une horretan erabat asaldatuta.

- XUXU Joder, joder! Oraintxe bai egin dugula!
ALEX Zer gertatu dun?
XUXU Zea... Txiki eta biok baloiarekin jolasten ari gintuan... Goregi bota diat, eta goiko bizilagunaren balkoian jo eta loreontzia erori duk... Txikiren gainera!
DENAK Ze???

LOREA (*IOSUri*) Bekatu egin diagu. Laugarren mandamendua ez-tuk bete. Bizilaguna goxoa egongo duk...

ALEX Goazen!

IOSU Hau desastrea! Abokatu bati deitu beharko diogu...

XUXU Abokatuari ez, anbulantziari!

Denak korrika atera.

ALVARO Ni hemen geratzen naiz... *Lo mismo me mareo...*

ALVARO, abaniko bat atera eta, bere buruari haizea ematen geratzen da.

3. AGERRALDIA

MERTXE sartzen da, triste. Sofan eseri eta ez daki zer egin. Jolasa hartzen du eta jolasten hasten da. Ez daki ordea nola den eta galdu egiten du, jokia bukatuz. (Zerbait entzungo da edo aktoreak esango du game over)

Une horretan ALEX sartzen da.

ALEX Iepa...

MERTXEK ez dio ezer erantzuten. ALEX eseri egiten da jokoarekin hasteko pronto, eta gertatu dena ikustean...

ALEX Baina... Nola da posible! Norbaitek partida galdu du aurrerapenak jaso gabe!!

MERTXE isilik.

ALEX Hi izan al haiz?

MERTXE isilik.

ALEX (*Haserre*) Hi izan al haiz?

MERTXE Bai...

ALEX Joder, mertxe! Zergatik ukitu dun? Hilabete oso bateko lana pikutara bidali dun!

MERTXE (*Haserre, arrapaladan*) Alex, bale, e? Joko txatxu bat baino eztuk! Arazo larriagoak badizkiat, badakik? Gurasoak banatzekoak dituk, eta lur jota nagok, aitu? Enauk goizetik etxera joan, han gertatzen ari denetik ihesi eta goseak amorratzen nagok! Eta hori gutxi ez, eta Errastik nirekin moztu dik!

ALEX asaldatuta hainbeste informazio berrirekin.

ALEX Gurasoak banatu? Enekinan ezer... Nireak ere bananduta zeuden...

MERTXE A bai? Enekian ezer...

ALEX Hasieran zaila dun, baina eztun mundua akabatzen... Biak maite ditun?

MERTXE Asko...

ALEX Ba egon seguru hi ere biek maite hautela...

LOREA sartzan da.

LOREA Gabon... Txikiren berririk bai?

Beste biak isilik.

LOREA Alex, Mertxerekin hitz egin nahiko nitek... Bakarka...

ALEX (*Kexuka*) Joe... Atarira noan. Bi minutu, e?

ALEX joan.

LOREA Enteratu naun...

MERTXE Ikusten dun... Desastre hutsa... Nire bizitzako gizonek ihes egin diton! Aita batetik eta Errasti bestetik!

LOREA Bai... Gurasoena eztun makala... Sentitzen dinat... Errastirena berriz... Gauza berriak esperimentatzen ari dun... Asko maite hau, baina etzagon seguru...

MERTXE Zer egin zionat nik?

LOREA Hik ezer ez... Alvarorekin bide berriak ezagutzeko gogoia piztu zaion... Ez iezaion esan ezer berari, mesedez... Konfiantzan komentatzen dinat...

MERTXE (*Erabat harrituta*) Errasti eta Alvaro...? Zer esaten ari haiz, Errastiri mutila gustatzen zaizkiola?

LOREA Ez, ez... Hori dun kontua, berak ere eztakiela.

MERTXE Baina, Alvarorekin zebilen?

LOREA Ez... Ibili-ibili ez... Hurbilketa bat edo izan ditene, baina etzauden batera.

MERTXE Baina, zergatik etzidan berak esan?

LOREA Eztelako erraza, Mertxe.

MERTXE Ez, Lorea, baina neure burua zalantzan jartzen hasita nengonan zertan hanka sartu ote dudan pentsatzen... Uler zezakenat Errastiri gertatzen zaiona... Gazteagoa nintzela nik ere izan nizkinan nire dudak, ez pentsa...

LOREA A bai?

MERTXE Bai... Ia denok izaten dinagu noizbait duda hori, baldin eta aukeretara irekita bahago...

LOREA Hi, inork esan al din emakume argia haizela?

LOREAK MERTXE besarkatu.

ERRASTI sartu.

MERTXE han ikustean apur bat moztuta geratzen da.

LOREA Hator hona, Errasti... Eseri hemen gurekin.

ERRASTI bien erdian eseri.

MERTXE Errasti...

ERRASTI (*Moztuz*) Barkaidan, Mertxe... Hire ondoan egongo naun gurasoen banaketaren aurrean laguntzeko, benetan...

MERTXE Bazakiat baietz... Tipo jatorra haiz, benetan... Etzaidak berehalakoan pasako hirekiko maitasuna, baina hi, egin-tzak hire bidea... Eta asmatuko duk...

ERRASTI (*Harrituta*) Zer esan nahi dun?

LOREA Ezer ez. Horixe baino ez, egiteko hire bidea.

XUXU sartzen da.

ERRASTI Xuxu, Txikiren berririk bai?

XUXU Oraintxe hitz egin diat bere amarekin telefonoz, eta alta emango diotela ilundu baino lehen.

MERTXE Ondo zagon orduan...

XUXU Bueno... Hamabi puntu buruan, baina tira...

IOSU sartzen da erabat asaldatuta.

IOSU Akabo! Gureak egin du, gureak egin du! Lokalaren jabeak deitu dit, etxepeko administratzaileak deitu diola!

LOREA Mobida...

IXA eta ZIGOR sartu patatak jaten.

BIEK Iepa...

ZIGOR Ze, arratsaldeko bilera ez al da bukatu, edo zer?

ALEX sartu.

ALEX Inork ez al dauka etxerik, edo zer?

IXA A, Mertxe! Hire gurasoekin topo egin dinagu kalean.

ZIGOR Bai... Kezkatuta zeudenan... Ez omen naiz goizetik etxera joan, eta joateko, hura dela hire etxea, eta hire familia. Ez kezkatzeko... Batzuetan, maitasuna bukatu egiten omen dun, baina ez omen dun hire errua inondik inora ere.

MERTXE (*Hunkituta*) Bai, argi dago maitasuna bukatu egiten dela...

ERRASTIk masailean musu ematen dio MERTXeri.

IOSU (*ZIGORri*) Zu ez al zara ba punkia? Maitasuna al diozu?

ZIGOR Punkiek ez ote ditek maitatzen ba?

ALVARO sartzen da, kantuan.

ALVARO *La vida es una tombola, ton ton tombola...*

IOSU (*Hasperenka*) Hara bestea! Inork esan al dizu kalentura baino arraragoa zarela?

- ZIGOR Hi esaten al duk, txirriporro halakoa?
IXA (ZIGORri) Eta hi potrosoa galanta!
ZIGOR Horregatik maite naun hainbeste!
IXA Ba igual bai!
ALVARO A ver, a ver... Esan, zuetako nork zeukan koadrila lokal honetan sartu aurretik?

Denak isilik.

- ALVARO Etzarete konturatu bakartiak ginelako sartu ginela hemen, koadrila bat osatze aldera? Etzarete konturatu inork ez gintuela beraiekin nahi?
MERTXE Arrazoi osoa duk, Alvaro.
XUXU Bai, egia... Bakarrik nengoan zuek ezagutu arte, orain berriz...
IOSU Laster egongo gara berriro bakarrik dugun arazoa konpontzen ez badugu! Etxepetik bota nahi gaituzte. Txikirena gertatu eta gero ez dute gutaz ezer jakin nahi.
LOREA Horretara ohituta gaudek.
IOSU Hori gutxi ez eta dirurik ez nagusiari ordaintzeko!
ERRASTI Ea, ideia bat bururatzen zait... Zergatik eztiogu bakoitzak zerbait eskaintzen etxepeari?
ALEX Zer esan nahi duk?
ERRASTI Auzo lana... Adibidez, aseguruia eskainiko diet nik erdi prezioan.
XUXU Futboleko eskolak emango dizkiet etxepeko neska-mutilei.
ALEX Play satationerako trukuak nik...
IOSU Zer?
ALEX Bueno, ingeleseko klaseak orduan...
IXA Elektrizitate lanak egin ditzaket nik...
ZIGOR Hik?
LOREA Hasi al haiz berriro? Emakume batek ezingo ote dik ba jakin?

ZIGOR Hara neska! Eninan horregatik esaten! Eninan uste bazekienik!

MERTXE Errasti, kriston ideia izan duk... Bihotzaz aparte irudimena ere badaukak.

ALVARO *Un encanto de niño...*

ERRASTI eta ALVAROk elkarri begiratu, maitasunez.

IOSU Bale, bale. Bakoitzak zerbait eginda, etxepekoekin konpontzera iritsi gaitezke... Baina lokalaren ordainketa zer?

IXA (*Poltsa bat aterata*) Sorpresa!! Akordatzen, arratsaldean, Zigor eta biok biltegian izan garela zarata bat entzun dugulako?

ZIGOR Sagu galanta topatu dugu!

ALVARO sofara igota, garrasika.

IXA Hau topatu dugu. (*Poltsa erakutsiz*)

IOSU Hau zer da?

ZIGOR Hiru mila euro!

DENAK Aiba!

IOSU Nagusiarenak izango direnak, beraz, itzuli egin behar...

LOREA Ez, et, et... Eztakigu norenak diren... Berak ere ilegalki lortu badu diru hori?

ALEX Gure artean bana dezakegu...

XUXU Edo, jaso. Alegia, ea zer diozuen
Nagusiarena bada, nagusiari itzuliko diogu, pixkanaka. Hileroko alokairua ordaintzeko erabiliko dugu. Horrela, berari mesede eta guri mesede.

ERRASTI Eztakit nik hori oso legala ote den...

ALVARO Legal legala. Gure etxea da orain hau, eta hemen dagoena gurea da. Beraz, zintzoak izanda, nagusiari itzuliko diogu, baina alokairua ordainduz.

MERTXE Xuxu, zorionak! A ze burutazioa! Hain ona bahaiz baloia-ekin...

- XUXU E! Bihar arratsaldean partidua daukat... Gustatuko litzaidake zuek etortzea...
- ALVARO *Pues claro, mi niña!* Bonboa hartuta joango naiz ni! Xuxu, Xuxu!!!
- LOREA Egia... Lokalekoak ez gaitun sekula joan hire partidu bat ikustera...
- ZIGOR Zer diok, Txirriporro?
- IOSU Partiduarena, bale... Diruarena... (*Une batez pentsatu eta*) Konforme! Ze demontre!

Denak txalo eta txistu.

- MERTXE (*Hunkituta*) Zuekin enaiz bakarrik sentitzen...
- XUXU Eremu askean inoiz ez haiz bakarrik sentituko.

TXIKI sartzen da une horretan burua bendatuta.

- TXIKI Gabon, koadrila!
- DENAK Kaixo, zer moduz, iepa...

Hurbilen daudenak hurbildu, besarkatuz.

- TXIKI Ikusten ze guapo jarri nauten?
- LOREA Ondo al hago?
- TXIKI Hainbestean...
- XUXU Barkaidak, Txiki...
- TXIKI Zer dion? Badakin? Txikia nintzela inork etzinan nahi nirekin futbolean jolastea, eta hik onartu egin dun... Nahiz eta burua ireki!

Denek barre.

- ALEX Latineko liburua topatu al duk?
- TXIKI Bai... Amaren kotxean zegoan...
- ZIGOR Eta hire laguna ondo?
- TXIKI Ze lagun?
- ALVARO Pues ese... (*Ondoan seinalatuz*)

TXIKI Jada etzagok... Zuekin geratzea erabaki diat!

MERTXE Kolpearekin mutila dena mejoratu!

Denek barre.

ALVARO Honek ospatzea mereziko du ba, ez?

*Musika hasten da. Alvaro show. Besteak atzean. Une batean
ERRASTI eta MERTXErengana hurbildu, eta elkarrekin jarri
dantzan, musu bana eman ez masailean edo.*

AMAIERA